

Mednieki un zemnieki palīgā aicina pašvaldības

LIENE LOTE GRIZĀNE
Foto: MĀRIS BUHOLCS

Pie tādās domas mednieki un zemnieki nonāca, diskutējot par mežacūku postījumiem, kļaiņojošiem suņiem un citām aktuālām problēmām. Galvenā ideja - pašvaldības kļūtu par vienojošo spēku, lai starp zemniekiem un medniekiem veidotos sarunas, diskusijas un normālas komunikācijas iespējas.

Diskusijā "Druvas" redakcijā piedalījās mednieku un makšķernieku biedrības "Straupe" priekšsēdētājs, kā arī nesen izveidotās Latvijas Mednieku savienības Ziemeļvidzemes reģiona un Nacionālās padomes vadītājs **Vilnis Jaunzems**, medību kluba "Lisupe" mednieks **Ivars Vilks** no Mārsnēniem, Valsts meža dienesta (VMD) Ziemeļvidzemes vīrsmežniecības inženieris medību jautājumos **Jānis Ročāns** un zemnieks **Juris Zariņš** no Veselavas pagasta.

-Pēdējā laikā zemnieki bieži izsaka neapmierinātību par meža dzīvnieku pieaugumu un nodarītajiem postījumiem. Vai tas liecina, ka mednieki savās teritorijās saimnieko pārvērtīgi?

J. Zariņš: - Lielākā problēma noteikti tā, ka pēdējo gadu laikā mežacūkas ir milzīgi savairojušas un nodara postījumus. Nav vairs runa, ka laukmalās ganāmnies redzu kādas desmit cūkas. Nu ir situācija, ka cūkas barojas jau pa 30 kopā. Lopbarībai sasētie lauki, ganības pārvēršas smilšu jūklī. Pērm pārrau četras hektārus iesētā lauka, jo tas bija izraktas. Vai jūs zināt, cik tas man izmaksāja? Ja mēģinu kaut ko taujāt kolektīva medniekiem, tad nākas dzirdēt dažādas atrunas un, godīgi sakot, vairs nav spēka ar to visu cīnīties. Problēmas tiešām ir samalzušas.

V. Jaunzems: - Ja jūs sākat vienā laukā 30 un otrā atkal 30, tas tiešām nozīmē, ka cūku skaits ir par lielu.

I. Vilks: - Nevēlos nevienu aizstāvēt, bet ir jautājums, kā VMD veic dzīvnieku uzskaiti, kā



■Vilnis Jaunzems.



■Ivars Vilks.



■Jānis Ročāns.



■Juris Zariņš.

izsniedz licences un vai tieši dienestam nebūtu jāpievērš lielāka uzmanība apvidiem, kur lielāks mežacūku sablīvējums un tiek nodarīti lielāki postījumi. Cik zinu Veselavas puses medniekus, viņi vienmēr ir atāvuši pieļauto mežacūku skaitu. Bija laiks, kad īsti papildus licences neizsniedza.

J. Ročāns: - Ja ir postījumi, nevar būt situācija, ka mednieki netiek pie licencēm. Bet ir vēl viena lieta - pēdējos divos gados cūku skaits ir teju dubultojies. Tas varbūt liecina, ka atsevišķiem medību kolektīviem būtu jāsāk medīt arī cūku mamas.

I. Vilks: - Nav noslēpums, ka daudzdos kolektīvos par cūku mātes nodedzināšanu medniekam kolektīva vadītājs liek sodu. Varbūt tiešām medniekiem būtu jāsaprot, ka ir teritorijas, kur saprāta robežās, pareizā laikā jāmedī arī cūku mātes. Un varbūt pat par to pienāktos prēmija.

V. Jaunzems: - Nedrīkst iesīkstēt. Medniekiem ir jāseko līdzi aktualitātēm, jāvēro izmaiņas mežā. Uzskatu - visiem medību kolektīvu vadītājiem regulāri jānāk kopā un jārunā par aktuālo.

-Ne vienmēr izdodas izveidot normālu kontaktu ar medību kolektīva vadītāju. Kā veicināt sadarbību starp zemniekiem un medniekiem?

V. Jaunzems: - Kamēr mēs katrs būsim par sevi, tikmēr meks labs nav gaidāms. Varu pastāstīt, kā medību saimniecības jautājumus atrisinājuši Kokneses novadā. Iniciatori bija novada deputāti. Viņi izveidojuši mednieku konsultatīvo padomi, kuras sastāvā ir visi novada medību kolektīvu vadītāji, no katra pagasta

viens zemnieks vai meža īpašnieks, kā arī pa vienam pieaicināti pašvaldības, VMD un *Latvijas valsts mežu* pārstāvji. Latvijas Mednieku savienība ar šādu ideju vērsusies Latvijas Pašvaldību savienībā. Taču mēs varētu aicināt novadu pašvaldībām negaidīt un izrādīt iniciatīvu un novados veidot šādas konsultatīvās padomes. Jo tā jau dzīvē visbiežāk sanāk, ka zemnieks ar mednieku satiekas tikai tajā brīdī, kad lauks ir uzrakts, dusmas lielas un normāla komunikācija neveidojas. Būtu šādā padomē izrunāt dzīvnieku mazāk kaitīgo skaita daudzumu, problēmvieta, kur mežacūkas visvairāk posta, un dažādos citus jautājumus. Kokneses piemērs ir labs un kāpēc gan lai arī citi novadi Latvijā nerīkotos līdzīgi.

J. Zariņš: - Št ir ļoti laba ideja un domāju, ka neatkarīgi, ko saka Latvijas Pašvaldību savienība, novadi paši varētu jau strādāt pie šādu padomju izveides. Es kā zemnieks no sava pagasta noteikti pieteikties šādā padomē. Būtu lietderīgi, ka kopā sanāktu visi Priekulu novada medību kolektīvu vadītāji, pagastu zemnieki un arī pašvaldības pārstāvis, kurš arī dzirdētu par problēmām savā novadā.

J. Ročāns: - Līdz šim tā arī bijis, ka mednieki un zemnieki ir katrs vairāk pats par sevi. Man prieks, ka ir izveidojusies šāda Latvijas Mednieku savienība, kas cenšas apvienot medniekus ar zemniekiem un aicina vienam otru ieklausīties. Citādi ir tā - medību kolektīvi netraucēti saimnieko savās teritorijās, zemnieki cīnās paš par sevi un kopīga valoda netiek rasta.

J. Zariņš: - Tā jau arī ir. Nevienš jau otra problēmās nevēlas iesaistīties. Turklāt mednieki bieži vien izvēlas savas barotavas izveidot līdzās zemnieku laukiem. Tas ir kaut kāds vājprāts. Pērm man no desmit hektāru firma vismaz trīs nebija plaujami. Man tas viss nav saprotams. Turklāt citā zemes nogabalā, kas ir apmēram 20 hektāru liels, nav uzcelts nevienš mednieku tornis, kur kādreiz mednieks pasēdētu un dzīvniekus pakontrolētu. Mednieki saka, ka viņiem nav laika, arī zemniekiem, ticēt man, nav tāda laika, lai vēl karotu ar mežacūkām. Tādēļ jau es esmu noslēdzis līgumu ar vietējo medību kolektīvu un ceru, ka viņi godprātīgi šajās platībās saimniekos un padomās arī par mani. Turklāt nav tā, ka es pats neko nebūtu darījis. Ganībām

apkārt, visiem 50 hektāriem, divās kārtās ir apvilks elektriskais gāns. Cūkas gan kaut kādā veidā pamanās tam tikt cauri. Ja piezvanu par izdarītajiem postījumiem, mednieki nebūt uzreiz nesteidz ierasties.

J. Ročāns: - Tas gan ir skaidrs, ja postījumi pastrādāti, medniekiem uzreiz būtu jāreaģē, jo ierasties pēc nedēļas nav nekādas nozīmes. Tas taču medniekiem pašiem jāsaprot.

-Kāds varētu būt risinājums? Daudziem zemniekiem šādu stāstu un problēmu netrūkst.

J. Ročāns: - Galvenā problēma - nav sadarbības. Un nav mehānisma, kā mednieku piespiest, lai viņš saprastu, ka jāsaimnieko tā, lai dzīvnieku skaits būtu normāls daudzumā, lai mednieki varētu medīt, bet lai netiktu nodarīti postījumi arī zemniekam. Bieži vien mednieku apvienības izveidojas par tādām kā slēgtiem klubiem, kuri saimnieko savā nodabā un iet medībās, kad paši vēlas.

V. Jaunzems: -Sabiedriskas organizācijas statuss jau pēc likuma mednieku klubam tiešām savā teritorijā ļauj justies kā mazam ķeizariņam un darīt, kas un kā ienāk prātā. Iedomājās sev apkār robežu un tā arī mierīgi savā nodabā saimnieko. Likumdošana arī ļauj būt diezgan neatkarīgiem. Dibinot Latvijas Mednieku savienību, cerējām, ka tajā iestāsies lielākā daļa mednieku klubu un varēs diskutēt, runāt, izglītoties, bet redzam, ka ir mednieku kolektīvi, kuru sauc par šiem mazajiem ķeizariņiem, kuras nekādas neinteresē. Viņi arī neiestāties nevienā organizācijā, neko nedarīs. Domājam, ka šo medību kolektīvu vadītājus vai pārstāvjus dabūt uz kaut kādām pārrunām. Ja sauktu pašvaldība, nāktu. Ja vēl šajā reizē izsniegtu medību licences. Tas būtu tas burkāns, kas pievilinātu visus.

J. Ročāns: - Pašvaldība tomēr ir tā, kas nosaka kārtību savā teritorijā. Protams, nevienš pašvaldībai nevar likt par pienākumu kaut ko tādu darīt. Pašvaldībām netrūkst ne darba, ne pienākumu. Mēs tikai varētu aicināt.

-Kādā sarunā zemniece no Raunas pagasta teica - ja medniekiem liktu atļaut dzīvniekus zaudēt, viņi ātri saprastu, kas un kur jāmedī.

J. Zariņš: - Tas būtu lieliski! **V. Jaunzems:** - Varbūt tas būtu risinājums, bet agri vai vēl mēs nonāktu pie tā, ka mednieku ko-

lektīviem nav naudas. Par medībām riska platībās viņi vairs līgumus neslēgs. Veidosies *baltie plankumi* vai pat tādi mini rezervāti, kur dzīvniekus netramdīs, un atkal būs problēmas. Taču risinājums varētu būt cits. Tuvākajās dienās tiks atvērts Medību likums un viens no iespējamajiem punktiem, kas tajā tiks iestrādāts - ja tiešām veidosies situācija, ka medību kolektīvs nespēj tikt galā ar mežacūku postījumiem un neiet talkā zemniekiem, tad šim kolektīvam talkā nāks citi mednieki. Vai tie būs kaimiņu mednieki, vai speciāli apmācīti - par to pāragri spriest, bet tad šie mednieki būs tie, kuri cūku skaitu samazinās līdz optimālajam. No sākuma man šķita, ka šis Medību likumā varētu būt viens briesmīgs punkts, tad apdomāju un secināju, ka tas būs lielisks stimuls pašam medību kolektīvam ar savu darbību tikt galā.

J. Zariņš: -Gribētu aktualizēt kādu citu problēmu - kļaiņojošie suņi. Kāpēc mednieki necinās līdz optimālajam? Tie nāk saimniecībā un bail pat viņus prom treņt, rāda baltus zobus, ganības tranda lopus.

I. Vilks: - Cienījamo zemniek, ja kļaiņojošo suņu kaut meža vidū mednieks nošauj, tad otrā dienā suņa saimnieks un viņa radnieki būs lauzuši ar klubu līgumu. Suņa saimnieki ir balti un pūkaini, bet mednieki ir gluži vai nevēri. Man ir 44 gadu mednieka stāžs, un pēdējos desmit gados pret kļaiņojošo suņi neesmu pacēlis šķautri. Pretējā gadījumā seko nometošana un citādi brīnumi.

V. Jaunzems: - Arī te piekļibo likumdošana, kas steigšus būtu jāmaina. Tagad tiešām suns ir svētāks par svētu, pat ja tas meža vidū dzīvai stīmai izkož ciskas gabalu.

J. Ročāns: - Likums jau medniekam ļauj nošaut kļaiņojošu suņi. Jāsāk ar to, ka vislielākais sods par kļaiņojošu suņi tiek uzlikts suņa saimniekam. Runa nav par suņiem, bet suņu saimnieku nolaidību un neizdarību.

I. Vilks: - Visos šajos jautājumos piekļibo komunikācija. Es arī noteikti atbalstītu šādu padomju izveidošanu novados, kur vienkopus sanāktu visas puses un izrunātu sasāpēto suņu meklēto labākus risinājumus. Varbūt būs dzirdīgākus ausis un pirmās padomes tiks izveidotas. Priekulu novadā tāda noteikti būtu nepieciešama. Un skaidrs, ka zemniekam ar mednieku ir jāstrādā kopā. □

■Ar senču gudrību

■GULBENES NOVADS. Gulbenē Spārtes parkā ap Svētā ezera ierīko jaunu tūrisma objektu - "Latvju zīmju vēstījuma taka". Tajā tiek uzstādītas 18 latvju zīmes, tādās kā, piemēram, Ušiņš, Māra, Mārtiņa zīme, Ugunskrusts, Sidraba krusts. Zīmes darinātas no ozolkoka, un pie katras būs skaidrojošs apraksts. Zīmes veidos mākslinieks Ivars Vecāns.

■Attīstās Latvija

■VALMIERA. Konkursā par radio programmas veidošanu un

VIDZEMES ZINĀS

izplatīšanu Jēkabpilī par uzvarētāju atzina SIA "Valmieras TV", kas raida programmu "Radio Valmiera". Lai "Radio Valmiera" programma būtu piemērota konkrētā reģiona klausītājiem, šīs koncepcija pilnveidošanai pieaicināti ārzemju speciālisti. No 1.jūnija darbību plāno sākt vēl viens ar SIA "Valmieras TV" saistīts projekts, kas patlaban tiek testēts. Informācija par jauno projektu tikšot sniegta atsevišķi. □

Sagatavojusi
SARMĪTE FELDMANE